

DOM

afsagt af Den Særlige Klageret mandag den 25. januar 2021 i sag:

D-30-20

Klage fra Trafikselskabet Movia og A

over

retsassessor B, Retten ...

Advokat Hans Madsen har ved brev af 28. februar 2020 til retspræsident C, Retten ..., på vegne af Trafikselskabet Movia og A klaget over retsassessor B, Retten Retspræsidenten har ved brev af 3. marts 2020 anmodet Den Særlige Klageret om at vurdere sagen, jf. retsplejelovens § 48, stk. 3, 3. pkt., jf. § 55.

Movia og A har klaget over retsassessor Bs adfærd som passager i en bus, hvor A og D var til stede som billetkontrollører, og hendes adfærd under As forklaring som vidne i en straffesag (sag nr. ...) den 27. januar 2020.

Advokat Hans Madsen har i brev af 28. februar 2020 til retspræsidenten anført navnlig, at A og D primo december 2019 forsøgte at give retsassessor B en kontrolafgift i bus X, hvilket hun afviste med den begrundelse, at hun ikke havde prøvet at snyde, at hun var dommer ved Retten ..., og at hun behandlede Movias sager i ankenævnet. D opgav på den baggrund af give retsassessor B en kontrolafgift. Det er utilbørligt, at retsassessor B påberåbte sig sit dommererhverv og en position som udpeget medlem af et ankenævn til at formå Movias kontrollører til ikke at udstede den kontrolafgift, der rettelig skulle have været givet. Den 27. januar 2020 afgav A forklaring som vidne i en straffesag, som bl.a. angik, om tiltalte havde skubbet A og tildelt ham flere slag i forbindelse med en kontrolsituation. Efter anklageren og forsvareren havde stillet spørgsmål, stillede retsassessor B en række spørgsmål af næsten intimiderende art om Movias retningslinjer til kontrollører og postuler om, at Movias kontrollører agerede som politifolk. A var rystet over den behandling, han som forurettet fik af retsassessor B. Det er utilbørligt, at retsassessor B overtog afhøringen af A, som var forurettet, på en sådan vis, at han blev efterladt med det indtryk, at han var under tiltale. Det er en skærpende omstændighed, at retsassessor B havde truffet A i forbindelse med billetkontrollen i december 2019. Retsassessor B skulle have optrådt med respekt og anstændighed over for

A, idet der i modsat fald er risiko for, at der opstår tvivl om dommerens partiskhed eller mistanke om, at intensiteten af afhøringen og kritikken udtrykt under afhøringen var påvirket af retsassessor Bs kendskab til A fra den tidligere episode. Advokat Hans Madsen anmodede om, at der blev indhentet supplerende oplysninger fra anklagemyndigheden vedrørende forløbet af vidneforklaringen.

Retsassessor B har i mail af 2. marts 2020 til retspræsidenten anført navnlig, at hun efter princippet om den materielle sandhed er berettiget og forpligtet til at stille supplerende spørgsmål til vidner. I den konkrete sag var hun af den opfattelse, at A havde overskredet grænserne for, hvordan en billetkontrollør må opføre sig i forbindelse med billettering, og hun stillede derfor en række spørgsmål om de instrukser, han havde som kontrollør. B afviser, at hun under vidneforklaringen optrådte intimiderende over for A. Hun har ingen erindring om at have mødt A i forbindelse med billettering i bus X, men det kan sagtens have været tilfældet, da hun ofte tager denne bus. Hun havde i efteråret 2019 et defekt rejsekort og husker svagt, at dette blev påtalt af en billetkontrollør. Hun finder det intimiderende, at der blandes et fuldstændig privat forhold ind i klagen.

Retsassessor B har i brev modtaget af Klageretten den 28. maj 2020 yderligere anført navnlig, at hun i efteråret 2019 havde tekniske problemer med sit pendlerkort. Hun tog flere gange kontakt til Rejsekorts hotline, men ingen af de tiltag, som de foreslog, afhjalp problemerne. Hun blev vist nok to gange standset af kontrollen i bussen med oplysning om, at hendes kort ikke var fornyet. Ved den første kontrol viste hun kontrolløren en sms fra Rejsekort, hvor betalingen for fornyelsen af kortet fremgik. Hun har ingen nærmere erindring om den anden gang, andet end at kontrolløren var helt uforstående, og hun var – hele forløbet taget i betragtning – helt klart irriteret og havde sagt noget i retning af, om hun lignede en, der ville snyde i bussen. Hun kan ikke udelukke at have sagt, at hun var jurist eller dommer. Det skulle hun naturligvis ikke have gjort, men henset til, at hun havde brugt betragtelige mængder af tid på at få rejsekortet til at virke, blev hun vred. Klagen er ikke indgivet rettidigt og drejer sig om private forhold i efteråret 2019, jf. retsplejelovens § 49, stk. 1.

Som svar på retsassessor Bs bemærkninger har advokat Hans Madsen i brev modtaget i Klageretten den 22. juni 2020 anført navnlig, at klagerens gengivelse af hændelsesforløbet vedrørende begge klagepunkter må lægges til grund som uimodsiget. Med hensyn til klagefristen blev Movia først den 31. januar 2020 opmærksom på de forhold, som ligger til grund for de to klagepunkter. Før dette tidspunkt var Movia ikke bekendt med, at A var blevet afhørt på den angivne måde eller med, at retsassessor B i forbindelse med kontrollen i bussen havde påberåbt sig sit dommerembede for at formå en kontrollør til ikke at udstede en kontrolafgift. A blev først under en samtale med sine kolleger den 28. januar 2020 opmærksom på, at det var retsassessor B, der i forbindelse med kontrollen

i bussen havde påberåbt sig sit dommerembede. Advokat Hans Madsen anmodede på ny om, at anklagemyndigheden blev hørt vedrørende klagepunktet om As vidneforklaring.

Anmodningen foranledigede, at Klageretten ved brev af 24. juni 2020 anmodede om at modtage anklager Es erindringer om det under retsmødet passerede, idet det fremgår af retsbog af 27. januar 2020, at hun var mødt på vegne af anklagemyndigheden. Efter anklagemyndighedens oplysning om, at anklagerfuldmægtig F gav møde i sagen, rettede Klageretten ved brev af 14. september 2020 i stedet anmodningen til hende.

Anklagerfuldmægtig F har ved brev modtaget af Klageretten den 17. september 2020 anført navnlig, at hun beklageligvis må give klageren ret i, at retsassessor Bs afhøring af A var utilstedelig, og at det beklageligvis ikke er en atypisk opførsel fra retsassessor Bs side. Hun havde befundet sig i en konflikt om, hvorvidt hun burde afbryde sagen under henvisning til retsassessor Bs udtalelser og spørgsmål til A. Retsassessor B insinuerede på det kraftigste, at A selv var skyld i den opståede episode og dermed den vold, han var blevet udsat for under udførelsen af sit arbejde. Retsassessor B spurgte A, om han var politimand, for hvis ikke skulle han lade være med at agere sådan, ligesom hun opfordrede A til at anmode sin arbejdsgiver om at komme på et konflikthåndteringskursus, idet hun ikke fandt ham i stand til at håndtere de konflikter, som han i sit arbejde kunne komme til at stå i.

Retsassessor B har ved mail modtaget i Klageretten den 4. oktober 2020 anført navnlig, at A var modvillig i sine svar og ikke kunne redegøre for, hvordan han havde håndteret konflikten med den tiltalte. Hun var særligt opmærksom på dette, da hun ugen forinden havde haft en lignende sag om overtrædelse af straffelovens § 119 mod en metrosteward. Han havde forklaret, hvordan en metrosteward bliver uddannet i konflikthåndtering, og havde redegjort for Metroselskabets retningslinjer om, at en metrosteward ikke må lægge hånd på en person, der ikke vil samarbejde i forbindelse med manglende billet. Under forsvarerens afhøring af vidnet foreholdt hun A en række avisartikler om Movias kontrollørers manglende uddannelse i konflikthåndtering med videre, hvilket han tydeligvis var ilde berørt og irriteret over. Det er på denne baggrund korrekt, at hun afslutningsvis sagde til A, at han nok burde tale med sin arbejdsgiver eller tillidsmand om, at der blev fastsat tilsvarende retningslinjer, som dem Metroselskabet har udarbejdet. Bemærkningen var passende henset til As attitude og det hændelsesforløb, som fremgik af bussens videoovervågning, og bemærkningen kan efter hendes opfattelse ikke anses for utilbørlig.

Advokat Hans Madsen har i brev modtaget i Klageretten den 19. oktober 2020 anført, at klagerne ikke har yderligere bemærkninger.

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Jens Kruse Mikkelsen, Henrik Estrup, Jesper Stage Thusholt, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Den Særlige Klageret kan efter retsplejelovens § 49, stk. 1, behandle klager fra enhver, der anser sig krænkede ved utilbørligt eller usømmeligt forhold fra en dommers side under udøvelsen af dennes embedsvirksomhed. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse med hensyn til retsassessorer, jf. retsplejelovens § 55. Hvis klagen findes begrundet, kan det føre til misbilligelse, bøde eller afsættelse, jf. retsplejelovens § 49, stk. 6.

Ved klager over en dommer indgivet til retspræsidenten efter retsplejelovens § 48, stk. 1, som af retspræsidenten er henvist til Den Særlige Klageret efter § 48, stk. 3, 3. pkt., har Klageretten også kompetence til at træffe afgørelse efter denne bestemmelse. Det følger af § 48, stk. 1, som finder tilsvarende anvendelse med hensyn til retsassessorer, jf. § 55, at der kan meddeles en dommer en advarsel, hvis den pågældende gør sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsførelsen eller i øvrigt udviser utilbørligt eller usømmeligt forhold.

Klagen skal, uanset om den er indgivet til Klageretten eller retspræsidenten, være indgivet inden 4 uger efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som giver anledning til klagen, jf. retsplejelovens § 48, stk. 3, 2. pkt., og § 49, stk. 1, 2. pkt. Klageretten kan dog se bort fra en overskridelse af klagefristen, når særlige forhold taler herfor, jf. retsplejelovens § 49, stk. 1, 3. pkt.

Klagen over retsassessor B vedrører en episode i bus X, som ifølge klagerne fandt sted primo december 2019 og ifølge retsassessor B fandt sted i efteråret 2019, samt forløbet af As vidneforklaring den 27. januar 2020. Movia blev efter det oplyste først den 31. januar 2020 opmærksom på de forhold, som ligger til grund for de to klagepunkter. Dette understøttes af mail af 31. januar 2020, hvori A orienterer teamleder E om episoden i bus X og forløbet af vidneforklaringen. Klageretten finder herefter, at klagen indgivet af Movia til retspræsidenten den 28. februar 2020 er rettidig.

Klagen indgivet af A er derimod ikke indgivet rettidigt, selv hvis det lægges til grund som oplyst, at han først den 28. januar 2020 blev opmærksom på, at episoden i bus X vedrørte retsassessor B. Klageretten finder dog, at der er særlige forhold, der taler for at se bort fra overskridelsen af klagefristen, jf. retsplejelovens § 49, stk. 1, 3. pkt. Klageretten lægger vægt på, at klagen efter sit indhold er af alvorlig karakter, og at klagen er indgivet sammen med Movia, der som anført anses for at have klaget rettidigt.

Klageretten finder, at det for at bevare den almindelige tillid til domstolene og dommernes anseelse er nødvendigt, at den enkelte dommer optræden på en måde, som er egnet til at bevare den almindelige tillid til domstolene og dommernes anseelse, og sådan, at der er sammenhæng mellem domstolenes værdier og dommerens handlinger. Dette fremgår også af pkt. 3 i de etiske principper for dommere, som blev vedtaget på Den Danske Dommerforenings generalforsamling den 24. oktober 2014, og som også gælder for andre domstolsjurister, når de udøver dømmende virksomhed. En dommer skal derfor ved sine ytringer og adfærd i øvrigt være opmærksom på domstolenes og dommernes særlige rolle i samfundet, ligesom dommeren skal behandle alle ordentligt og med respekt samt forståelse for forskellighed, jf. de etiske principper pkt. 4 og 5.

På baggrund af sagens oplysninger, herunder retsassessor Bs egne kommentarer til klagen, lægger Klageretten til grund, at hun i en situation, hvor hun ifølge en billetkontrollør i en bus skulle pålægges en kontrolafgift, har udtalt i hvert fald, at hun var dommer. Klageretten finder, at retsassessor B ved i en privat sammenhæng selv at have påberåbt sig sin ansættelse ved domstolene, må anses for at have handlet inden for sin embedsførelse eller embedsvirksomhed, jf. retsplejelovens § 48, stk. 1, og § 49, stk. 1.

Klageretten finder, at udtalelsen er egnet til at blive forstået på den måde, at retsassessor B mente, at hun skulle fritages for kontrolafgift på grund af sin stilling. Klageretten finder på den baggrund, at udtalelsen har været utilbørlig, og udtaler sin misbilligelse.

Det fremgår af retsbog af 27. januar 2020, at det grundet tekniske problemer ikke var muligt at foretage lydoptagelse af vidneforklaringen af A. Under henvisning til det anførte i klagen, som understøttes af anklagemyndighedens oplysninger og til dels retsassessor Bs egne bemærkninger, lægger Klageretten til grund, at retsassessor B stillede A en række kritiske spørgsmål om udførelsen af hans arbejde, som går ud over grænserne for dommerens materielle procesledelse. Klageretten lægger herunder til grund, at retsassessor B antydede, at A selv var skyld i den vold, han var blevet udsat for under udførelsen af sit arbejde, og bl.a. spurgte, om A troede, at han var politimand eller lignende.

Klageretten finder, at adfærden, som er egnet til at virke som en irettesættelse eller et personligt angreb, var krænkende over for A, og at retsassessor B dermed ikke behandlede A med fornøden ordentlighed og respekt. Klageretten finder på den baggrund, at retsassessor B har udvist en adfærd, som har været egnet til at svække den almindelige tillid til domstolene og dommeres anseelse. Klageretten finder derfor, at adfærden har været utilbørlig, og udtaler sin misbilligelse.

Thi kendes for ret:

Klageretten udtaler sin misbilligelse af, at retsassessor B i en situation, hvor hun ifølge en billetkontrollør i en bus skulle pålægges en kontrolafgift, har udtalt, at hun var dommer, for derved at undgå at blive pålagt kontrolafgiften.

Klageretten udtaler endvidere sin misbilligelse af retsassessor Bs adfærd over for vidnet A under behandlingen af Retten ... sag nr. ... den 27. januar 2020, herunder at hun gav ham en irettesættelse vedrørende udførelsen af hans arbejde og spurgte, om han troede, at han var politimand eller lignende.